

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: Představy dětí o smrti

Autor práce: Denisa Jandová

Posudek vypracoval: Tomáš C. Havel, Dr. theol.

Datum: 5. 5. 2022

Téma smrti a její vnímání nejen dětmi je ze své podstaty velmi lákavé ke zkoumání. Na aktuálnosti získalo díky válečnému konfliktu na Ukrajině a množství informací právě také o umírajících s tím, že lze předpokládat, že se tyto zprávy dostanou i k samotným dětem. Promýšlení možností, jak umožnit dětem v rámci pedagogické práce v chráněném prostředí vyučovací hodiny o příslušných souvislostech přemýšlet a diskutovat je tedy žádoucí. Předkládaná práce si klade za cíl „použití výtvarné metody kresby ke zjištění dětské představy o smrti“. (s. 6.) Výzkumem se pak autorka snaží odpovědět na otázky: „Co vedlo děti k jejich výtvarnému ztvárnění představy smrti? Byla to knižní předloha, vlastní zkušenost nebo bylo jejich vnímání smrti ovlivněno náboženskou výchovou nebo zapůsobilo něco jiného?“ (s. 6)

Teoretickou část práce (s. 8-23) věnuje autorka nejprve obecně fenoménu smrti a různým přístupům v jejím vnímání, následně pojednává o problematice vztahu dětí a smrti a konečně diskutuje možnost užití výtvarných technik v pedagogickém výzkumu.

Praktická část práce (s. 24-36) představuje konkrétní dílčí výzkum, který autorka uskutečnila mezi dětmi v mateřské a základní škole.

Autorčin text věnující se obecným aspektům tématu smrti se zřetelem k dětem je stručný a zaměřený na důležité stránky uvedené problematiky. Autorka svá tvrzení opírá o relevantní literaturu. V některých dílčích tvrzeních bych ale přivítal lepší vzájemnou provázanost v argumentaci nebo doporučil jinak uspořádat formální členění do odstavců (např. s. 14)

Vlastní výzkum se uskutečnil ve dvou skupinách dětí. Jednu tvořily děti předškolního a druhou děti mladšího školního věku.

Nakolik bylo autorčíným cílem ověřit práci s výtvarnými metodami při zjištění jejich představ o smrti, pak se jej podařilo dosáhnout. Popis výzkumu však odhalil také skutečnost, že si autorka mohla stanovit i ambicióznější cíl, kterým mohla být nejen práce s výtvarnými technikami, ale i realizace následné diskuze, takže by se výtvarná práce stala zároveň i základem pro následné přemýšlení o daném tématu. Tuto skutečnost si uvědomila sama autorka, když v závěrečné reflexi zmiňuje, že by bylo hodno zamyšlení „využít filozofii pro děti, která využívá nástroj diskuze s dětmi k podpoře jejich tvořivého, angažovaného a kritického myšlení.“ (s. 37)

Po formální stránce práce odpovídá obvyklým standardům a to jak vzhledem k jejímu členění, tak vzhledem k citacím a odkazům na literaturu.

Návrh otázky pro obhajobu:

Co by podle vás mohlo pomoci dětem na základní škole k otevřenějšímu sdílení se o tématu?
(s. 35-36) Můžete jmenovat konkrétní didaktické možnosti?

Závěrečný výrok:

Bakalářská práce splňuje po obsahové i formální stránce dané požadavky, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Návrh hodnocení na základě posouzení práce: velmi dobré (2).

V Českých Budějovicích, dne 5. 5. 2022

Tomáš C. Havel
oponent práce